

No. 61

Należyłość pocztowa
opłacona ryczałtem.

Gena prenumeraty:
w Łodzi

Kwartalnie Mk. 315.
Miesięcznie „ 105.
za roznoszenie
15 mk. miesięcznie.
Z przesyłką poczt.
Kwartalnie Mk. 380
Miesięcznie „ 130.
poza Łodzią egz. 5,50,
w Ameryce 1/2 dolara
miesięcznie.

KALENDARZYK:

Czwartek Kunegundy C
Piątek Kazimierza
Sobota Andra

BUDUJMY
OJCZYZNĘ
zgodą i pracą!

REDAKCJA

w ŁODZI
21, Keściuszki № 41
TELEFON 28.

ROZWOJ

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY I LITERACKI

Czwartek dnia 3 Marca 1921 roku.

Z Warszawy ogłoszenia do Rozwoju przyjmuje wyłącznie „Reklama Polska Jasna 10.

Za terminowe wychodzenia ogłoszeń i ofert administracja nie odpowiada

Ogłoszenia do numerów następnego dnia są przyjmowane do godziny 5 wieczór.

ENA OGŁOSZEN: Przed tekstem i w tekście mk. 15, z wyjątkiem 10 mk. nekrologi mk. 9 za wiersz nonparel drobne ogłoszenia mk. 20, za wyraz, najmniej 15. Dla poszukujących pracy i mk. Komunikaty mk. 12. Ogłoszenia zamiejs. 50 proc. drożej. Ogłoszenia zagran. 200 proc. drożej. Stronica przed tekstem dla ogłoszeń podzielona na sześć lamów za tekstem na 5 lamów. W tekście i przed tekstem przyjmujemy ogłoszenia nekrologi tylko na 2, 4, 6 lamów. Artykuły bez oznaczenia honorarium uważa Redakcja za bezpłatne. Można zamawiać „Rozwój” w ZGIERZU u p. Łacha w Pabjanicach, u p. Zatorskiego, ul. Zamkowa.

Kto chce się zapoznać z wyrobami fabryki
„TKANINA”
Niech uda się do POLSK. DOMU
Handl.-Agentarowego

NA WROT 23

Tam znajdzie na składzie przepiękne marengo,
szewioty w najrozmaitszych kolorach, suk-
na damskie, towary kangarnowe na ubrania, dja-
gonale, wyroby trykotowe - wiele innych ma-
terjałów. 594

PIOTR ŁUSZCZYŃSKI

PIERWSZORZĘDNY KRAWIEC MĘSKI

89 PIOTRKOWSKA-89.

wek fikacyjna. lecz na ustawę przez Sejm uchwaloną.

W numerze piątkowym „Rzeczypospolitej” znajdujemy wiadomość następującą:

„Wojenna szkoła sztabu generalnego ma 61 (sześćdziesięciu jeden) słuchaczy. W tej liczbie jest 41 (czterdziestu jeden) oficerów z b. legionów, 11 (jedenastu) z b. armii austriackiej, 5 (pięciu) z b. rosyjskiej i 3 (trzech) z b. armii pruskiej. A więc stosunek procentowy: legionistów 68,30 proc., z b. armii austriackiej 18,33 proc., z b. armii rosyjskiej 8,33 proc. i z niemieckiej 5 proc. Ale o przywilejach legionistów mówić nie wolno”.

Czyżby i za fakt ten odpowiedzialna była ustawa?

Likwidacja strajku.

WARSZAWA, 23. (EE) Dziś o godz. 10 i pół rano posłowie Moraczewski i Żuławski udali się do prezydium Rady min. celem kontynuowania rozpoczętych wczoraj rokowań. „Naród” donosi, że ostateczna forma na likwidację strajku oczekiwana jest jeszcze dziś. Militaryzacja kolei zostanie zniesiona.

Obrady w Rydze

RYGA, 23. (EE) Na posiedzeniu komisji redakcyjnej dn. 1 marca omawiano 2 art. traktatu. Artykuł ten zawiera klauzulę stwierdzającą, że obydwie strony uznają zgodnie na zasadzie samostanowienia narodów, niepodległość Ukrainy i Białorusi, oraz godzą się, że Polska ma graniczyć na wschodzie z temi państwami. Linia graniczna jeszcze nie jest zatwierdzona. — W dalszym ciągu art. 2 powiada, że wszelkie kwestie, mogące wynikać na tle terytorjalnym między Polską a Litwą, dotyczą wyłącznie tych dwóch państw.

Ryga-Berlin.

RYGA, 23. (PAT) Czynnione są przygotowania dla bezpośredniego połączenia kolejowego pomiędzy Berlinem a Rewlem, które następnie przedłużone będzie do Rygi. Podróż z Berlina do Rewla trwać będzie 50 godzin. Cena biletu w wagonie sypialnym wynosić będzie 1500 marek niemieckich. Bilet drugiej klasy 700 marek niemieckich.

— (kt.) W Intibes (Riviera franc.) Zmarł b. król czarnogórski Mikołaj (Nikita) w wieku lat 90.

Wódki słodkie i wytrawne

firm poznańskich F. Albold - Złota Kula, Fr. Drzybecki H. Kantorowicz

nadeszły i takowe hurtowo i detalicznie poleca **Skład win i wódek**

A. Ulrich

Łódź, Przejazd 46.

Z WARSZAWY

WALKA Z DROŻYZNĄ.

WARSZAWA, 23. (EE) Walka z wystepną spekulacją prowadzona jest w dalszym ciągu bardzo energicznie. Opieczetowano liczne składy, między innymi słynne składy pod synagoga. Właściciel tychże Messing osadzony został w więzieniu mokotowskim.

Zamierzone jest przekazywanie w trybie uproszczonym towarów pierwszej potrzeby kooperatywom i miejskim punktom sprzedaży. Urząd śledczy został zawiadomiony o nc-

tajemnych składach. Zawiadomienie to jest podpisane. Obywatele podkreślają, że koniecznie jest współdziałanie społeczeństwa i rządu

„NIERÓWNOŚCI WOJSKOWE”

Wytykano nieraz w prasie i poruszano w sejmowej komisji „nierówności wojskowe”, t. j. różne traktowanie oficerów rozmaitego pochodzenia. Z początku prasa liberalna zaprzeczała wprost ich istnieniu, ostatnimi czasami wszakże „Naród” przyznał, że nierówności są, ale wina za nie spada nie na komisję

Stan polityczny Europy.

konferencja londyńska wkrocza obecnie w drugi okres. Obrady rozpoczęte wczoraj, będą miały historyczne znaczenie. Zapadła prawdopodobnie ostateczna decyzja w sprawie przyznania części odszkodowań niemieckich Francji.

„Times” pisze, że twdzieli ten rozstrzygnięcie o losie przymierza angielsko-francuskiego i o losie całego świata. „Niemcy używają zapewne całego swego ducha oporu, ale pozostanie to tylko demonstracja, ponieważ Anglia i Francja są wobec siebie wierne i szczerze.”

Pewien odłam prasy angielskiej i amerykańskiej ogłasza alarmujące pogłoski o uchwaleniu sprzymierzonych w sprawie zarządzeń przymusowych na wypadek, gdyby Niemcy opierały się wykonaniu postanowienia paryskiego. W czasie konferencji Lloyd George'a z Fochem postanowiono, iż Francuzi będą maszerowali do Berlina. Francuska partia wojskowa zdecydowana jest przyczynić się do upadku Brianda, i powołać Poincarégo, aby w ten sposób zabezpieczyć powodzenie operacji. Inny dziennik pisze, że Foch zdecydował na trzy rodzaje środków, którymi chce wyrzucić nacisk na Niemcy. Pierwszy plan przewiduje obsadzenie obszaru Rubry, drugi obsadzenie

Frankfurtu i Monachium, trzeci zaś wniesienie gospodarczej bariery między obszarami obsadzonymi a resztą Niemiec.

Lloyd George rzekomo nie przyrzekł pomocy floty i armii angielskiej. Briand miał oświadczyć, że Francja zmuszona będzie sama podjąć w tym kierunku akcje dla uzyskania swoich słusznych zadań.

Sprzymierzeni tylko w ostateczności mają się godzić na zastosowanie zarządzeń wojskowych wobec Niemiec i proponują przedtem zastosowanie przymusu gospodarczego.

Zdaje się jednak, że Niemcy sami chcą wywołać burzę, jak wskazuje ich zdecydowane stanowisko. Ufają oni widocznie ciaglej jeszcze w swą sprawność militarną i potęgę ekonomiczną.

Jak widać z powyższych enonciacji prasy europejskiej i amerykańskiej wiosna roku 1921 nie zapowiada się tak spokojnie, jakby się to mogło wydawać.

Zamiast ciepłych podmuchów tej najpiękniejszej pory roku zwyczajem lat poprzednich mamy w perspektywie dziejowa zawiechę, która aby się znów nie skończyła w męzku krwi ludzkiej.

Na trwogę.

Nie mamy przyjaciela w Lloyd George'u wiemy o tem od dawna. Jednakże to, z czym ostatnio wystąpił do Rady Najwyższej, projektu zmian w postanowieniach, dotyczących plebiscytu na Górnym Śląsku, przeszły pojęcie polskie, jakie mieliśmy wszyscy o stopniu uprzedzenia ministra angielskiego do nas.

Trzy zasadnicze punkta w tej sprawie wysunęły się na pierwszy plan jego znamiennej mowy. Pierwszym była propozycja zaniechania plebiscytu, a rozstrzygnięcia o przynależności Górnego Śląska drogą arbitrażu.

Drugim — głosowanie równoczesne u wnionych do głosowania i zamieszkałych na Górnym Śląsku z reemigrantami.

Trzecim — odroczenie terminu plebiscytu. Wybrano propozycję środkową, jako najmniej nas krzywdząca, a już przecież osłabiająca polskie szanse. Cóż dopiero powiedzieć o dwóch tamtych, które szczęściem nie stały się obowiązującym rozporządzeniem.

Odroczenie terminu, — to znaczy moralne zwycięstwo Niemiec, które na zwłokę liczą, zwłoki pragną i w zwłoce upatrują zapewnienie pewnych dla siebie korzyści, ich agitacyjna siła może jeszcze wytrzymać; ich finanse czynią wysiłek ogromny, ich ludzie działają liczebnie i organizacyjnie z niesłychaną energią i sprawnością. Niemcy dążą do zmeczenia nas, do ostatecznego wyczerpania albo też sadzą, że cierpliwość Polaka raz po raz, w sposób najmniej pożądanym, bo dający sposobność i możliwość rozprawy na drogach plebiscytowych.

Zdecydowanie o przyszłości tej polski kraju polskiego drogą nie plebiscytu, ale arbitrażu — byłby ze wszech miar katastrofalnym. Można uważać system takiego ujęcia sprawy jak to zrobił traktat wersalski za fałszywy i można widzieć wszystkie jego straszliwe skutki i błędy nie do naprawienia; ale nie można tego właśnie sposobu wypowiedzenia się odebrać ludności, która już żyła się z myślą o postanowieniu o sobie, która włożyła w przygotowanie się do ostatecznej rozprawy cały wysiłek i pracę i meke wszystkich, która przywiązana jest do akcji i tej celu, bo nim poprostu żyje od miesiecy. A potem: arbitraż — jak? czy? W tylu wypadkach zawiedziono się na rozstrzygnięcia nie dających upragnionego celu tyle razy przekonano się że teoretyczne rozstrzygnięcie nie daje ani bezpośredniego spokoju, ani faktycznie racjonalnym rozwiązaniem przyszłości być nie mogą. Wreszcie podział Śląska bez plebiscytu nie mógłby być zaakceptowany przez naród cały, żywiłoby pragnienie do zadośćuczynienia tym postulatami sprawiedliwości, jakie wysunęły się na plan pierwszy w programie pokojowym i jakim słuszy był traktat wersalski.

Rzecz prosta, że głosowanie wspólne z reemigrantami nie w Polsce także nie uważa się za szczęśliwe dla nas, ani Lloyd George'a,

który to zaprojektował, tem samem na przyjaciela Polski i Polaków pasować trudno.

Jednakże nie trzeba wyobrażać sobie z tego powodu możliwości jakiejś kleski. Jest wszelka nadzieja, że ich powrót tłumnym nie będzie, — że jest wśród nich wielu Polaków i że szali na stronę krzywdy nie przeważą niemiecka zachłanność i gwałt.

Lloyd George mówił o imperializmie i — rzekomo jego najklasyczniejszymi przedstawicielami w obecnej Europie — mienił był Polaków. Niechże spojrzy w dzieje ostatniego wieku, w dzieje pruskie, niech przekona się, jak dotąd niczego się nie wyrzekli i nie darowali, — a może pokaże się wtedy, że nie trzeba sądzić stronnie spraw, gdzie idzie o byt narodowy milionów, — i że historia czasem czegoś także nauczyć potrafi.

Za niespełna trzy tygodnie rozstrzygnięcie się los Górnego Śląska, los Polski także. Albo zyska moc nowa w twórczym trudzie milionów swych obywateli i w bogactwach ziemi znajdzie możność rozrostu i rozwoju, albo okaleczona i okrojona wegetować będzie długo, nim zdola zagoić rany, powstałe ze strat i krzywd.

Trzy tygodnie przed nami wielkiej pracy wielkiej powagi i spokoju, prawie surowości w całym narodzie, który także cały, poza plebiscytowym obszarem, zdaje obecnie egzamin ze swej dojrzałości, zdolności trwania przy postulatach narodowych nie tylko frazesem, lecz czynem, ze swego patriotyzmu. I jedynie w tym znaku może zwyciężyć.

Stanowisko Lloyd George'a powinno było przekonać nas — do jakiego stopnia nie możemy liczyć na poparcie obcych; poza tem — wiadomo, że nawet życzliwi, jak Briand i Sforza, którzy wybrali dla nas najmniej groźne, nie są mocni zawsze zdania swego przeforsować.

To wskazówka tylko jedna więcej, jak musimy jednoczyć się w wysiłku i jak na najbliższy czas pod jednym tylko hasłem życie polskie płynąć winno: Wszystko dla pomyselnego rozwiązania sprawy Górnego Śląska.

„Dziennik Poznański”

Głosy prasy angielskiej.

„Westminster Gazette” zauważa, iż decyzje londyńskie wywierają wrażenie, jakoby sprzymierzeńcy kierowali się innymi motywami, niż sprawą przeprowadzenia plebiscytu.

Zadania państw aljanskich co do odszkodowań niemieckich są uniezależnione dzięki decyzjom londyńskim, od wyniku plebiscytu, a przeprowadzenia tego ostatniego jest jedyną drogą ułatwiającą powzięcie postanowienia w prawie odszkodowań. (7)

Agitacja komunistów w Polsce.

W Mińsku zaczął znów wychodzić organ komunistyczny drukowany w języku polskim „Młot” który wychodził w 50.000 egzemplarzach, z tuch 45.000 wysyłanych jest na linie demar-

kacyjną. Drukarnie w Mińsku drukują setki tysięcy komunistycznych odezw i broszur również w języku polskim. Całym tym „wydawnictwem” kierują komuniści polscy Zbiniewicz i Radwański.

Rusyfikacja Bałkanu.

„Danziger Zeitung” podaje, że na Bałkany przebywa obecnie około miliona Rosjan. Konstantynopol ma już zupełnie cechy rosyjskie. W Sofii wychodzą dzienniki rosyjskie i czynne są rosyjskie banki i przedsiębiorstwa. Prawdziwym jednak centrum Rosjan na Bałkany nie jest stolica serbska Białogród.

Wrangel przybył na czele 22 tysięcy ludzi w pełnym uzbrojeniu do Kataro, gdzie też znalazła ochronę jego flota handlowa i wojenna. Flota wojenna została na skutek sprzeciwu Włoch skierowana do Tulonu.

Armie Wrangla rozmieszczono na terenie całego państwa zwłaszcza w Krocacji. Miasto Marburg otrzymało załogę rosyjską, a rząd serbski zawiadomił półrządowego Krocacji, że w razie wybuchu rewolucji będą użyli Rosjanie do stłumienia jej.

Zamki w południowych Węgrzech i Słowenii są przeważnie zajęte przez arystokrację rosyjską.

Hr. Bobryński, który był swego czasu w początkach wojny światowej generalnym gubernatorem Galicji pełni obecnie funkcje zarządcy zasakwasztrowanych dóbr arcyksięcia Fryderyka.

Kolonizacja przez Rosjan kwitnie w całej pełni. Większość posad w administracji serbskiej zajmują Rosjanie. Oni też budują koleje, fabryki i zakładają różne przedsiębiorstwa.

Zdaniem „Danziger Zeitung” wszystko wskazuje na to, że tron serbski jest przygotowywany dla rosyjskiej dynastji Romanowych.

Nadprodukcja w Stan. Zjedn.

Do jednej z największych plag, jakie trapią klasę robotniczą w ustroju gospodarki kapitalistycznej, powszechnie jest zaliczana nadprodukcja i niedostępniający ją ani na krok kryzys ekonomiczny. Składy i rynki przepelnione towarami, zbytu niema, powszechne zamykanie fabryk i masowe wydalanie robotników, straszna nędza i głód, powiększona liczba przestępstw, prostytucji i samobójstw — oto najważniejsze objawy tej trwającej przejmującej każdego proletariusza plagi.

Czy rzeczywiście jednak nadprodukcja jako taka jest plagą, czy też jedynie ustrój, w którym żyjemy, jest przyczyną, że olbrzymie zapasy towarów i żywności, stanowiących podstawę życia mas robotniczych sprowadzają rzekomą plagę? Przyjrzyjmy się chociaż na chwilę skutkom tej niby starej, a jednak ciągle odradzającej się kwestji.

Z powodu nadprodukcji, chodzący owiec nie strzygą wełny, albo gromadzą całą jej ilość bez żadnego użytku, a w tym samym czasie miliony robotników świeci wytartymi lokami i kolanami, dodzierając reszki tandety pozostałej z „dobrych” czasów. Ładne góry skór butwieją bez użytku, robotnik zaś dźwigać musi na swych upadających ze zmęczenia nogach stare kurpie, łatanie niezliczoną ilość razy. W tym czasie, gdy rodzina robotnika miejskiego odnawiać musi tak koniecznych dla normalnego rozwoju organizmu, owoców, niezliczoną ilość jarzyn i owoców gnije bez użytku, a we wielu okręgach rolniczych farmerzy zamiast wełny palą w piecach kukurydzę, gdyż „niema zbytu”.

Profesor Uniwersytetu Michigańskiego, David Friday, przemawiając przed izbą handlową stanu Michigan, wykazał wzrost nadprodukcji przedstawiając ją dla do godności w dolarach. I tak: w roku 1914 po zaspokojeniu „wszystkich potrzeb” ludności kraju, nadprodukcja wynosiła 9 biljonów, w roku 1915 podniosła się już do 14 biljonów, a w 1918 doszła do 22 biljonów.

Proste chłopskie rozumowanie mówi więc, że musi być coś złego w takiej gospodarce, przy której pomimo przegromnych zapasów, ludzie chodzą boso, obdarci, przymierając niejednokrotnie głodem. (7)

Litwa niespokojna.

Warszawa 2. 3 (EE) Delegat polski p. Askenazy zwrócił się do Rady Ligi Narodów z notą, dotyczącą Litwy kowieńskiej. Nota zaznacza, że Litwa kowieńska koncentruje oddziały w okolicy linii demarkacyjnej. Rząd kowieński powołuje ciągle nowe roczniki i mobilizuje oficerów. Wobec tego, że armia gen. Zeligowskiego w myśl życzenia Ligi Narodów, została zredukowana do 1 dywizji, a rząd kowieński dysponuje 5 dywizjami, przeto delegat polski w imieniu swego rządu zwraca się do Ligi Narodów z prośbą o interwencję, oraz położenie kresu tej niebezpiecznej dla Litwy kowieńskiej sytuacji. 2

WARSZAWA 2 || 3 (EE) Na posiedzeniu Ligi Narodów dn. 1 marca rozważano sprawę za-

targu polsko-litewskiego Komisja pod przew. pułk. Charoigny'ego proponowała — na stępującą zasadniczą konsultację ludową: 1) Głosowanie bezpośrednie z zupełnym wykluczeniem kobiet, 2) wprowadzenie Litwie Środkowej nowej administracji, 3) wprowadzenie oddziałów międzynarodowych, 4) opłacanie administracji i wojsk przez obie strony z góry zabezpieczenie dla nich żywności.

Przedstawiciel Litwy kowieńskiej, wystąpił stanowczo przeciw konsultacji i oświadczył: że rząd kowieński nie uzna nigdy podobnego potrzygnięcia sprawy Akcenazy stawał w obronie polskiego projektu przeprowadzenia konsultacji. 2

Niemcy a koalicja

LONDYN. 2. 3. (PAT) Pierwszy dzień wspólnego z Niemcami posiedzenia wykazał zupełną sprzeczność między poglądami delegacji niemieckiej a poglądami delegatów koalicji. Lloyd George otworzył posiedzenie. Dr. Simons zabrawszy głos oświadczył, że w zagadnieniach poruszonych przez układ paryski są kwestia polityki wewnętrznej Niemiec.

Definitywne ustalenie kontrproponycji nastąpiło w ostatniej chwili a nawet jeszcze podczas podróży musiano nad tymi propozycjami pracować. Dr. Simons zakończył swe wywody uwagą, że przedkładane propozycje nie opierają się na gospodarce narodowej, lecz na gospodarce całego świata.

LLOYD GEORGE NIEZADOWOLONY.

LONDYN. 2. 3. (PAT) H. Exposé, wygłoszone przez ministra Simonsa wywarło jak najgorsze wrażenie na przedstawicieli państw sprzymierzonych, nie wyłączając Lloyd George'a. Premier angielski, który na początku posiedzenia przyjął delegację niemiecką niezwykle uprzejmie, ku końcowi posiedzenia zupełnie nie starał się ukrywać swego niezadowolenia z powodu opornego stanowiska delegacji niemieckiej, prztem zwracając się do Brianda powiedział: Najwyższy czas zamknąć posiedzenie bo w przeciwnym

razie dojdzie do tego, że my będziemy musieli płacić Niemcom.

Odpowiedź sprzymierzonych wręczona będzie delegacji niemieckiej prawdopodobnie w dniu jutrzejszym.

LONDYN. 2. 3. (EE) Dziś rzeczoznawcy państw sprzymierzonych i sprzymierzonych odbyli zebranie w celu zestawienia wszystkich sprzeczności z traktatem wersalskim, zawartych w propozycji niemieckiej, jak również w celu naradzenia się nad środkami, jakie należy przedsięwziąć.

LONDYN. 2. 3. (PAT) Rzecznawcy wojskowi i prawni otrzymali polecenie zestawienia całkowitego wszystkich uchybień Niemców względem postanowień traktatu wersalskiego. Dokument ten będzie służył za podstawę do ustalenia ewentualnych sankcji karnych w stosunku do Niemiec. Sankcje te dotyczyćby przede wszystkim częściowego sekwestru cel niemieckich, następnie sekwestru dochodów z okupowanych terytoriów Nadrenii, przyczem zostałyby zorganizowany specjalny system celny, oddzielający wzmiankowane terytoria od Niemiec pod względem gospodarczym. Wreszcie byłoby wzięte pod uwagę zajęcie niemieckich portowych stacji węglowych.

Sprawy Rosyjskie.

MOSKWA. 2. 3. (PAT) Traktat pomiędzy Rosją i Persją został w Moskwie podpisany 26 lutego.

PARYŻ. 2. 3. (PAT) Powstanie na Kaukazie przeciwko rządowi sowieckiemu zyskuje na rozmiarach. Także wojska narodowe ormiańskie odpierają wojska czerwone.

W Petersburgu wybuchło powstanie. W dzielnicach robotniczych rozegrały się gwałtowne walki. Zbuntowani marynarze w Kronsztadzie pospieszyli na pomoc powstań

com. Na ulicach Petersburga strzelano z armat. Sowiet petersburski nie mógł opanować ruchu nawiazal rokowania z powstańcami.

Dzienniki estońskie donoszą o zatonięciu w pobliżu wybrzeży estońskich okrętu sowieckiego który echał w tajemniczej misji,

Bolszewicki „Izwestja“ donoszą, że w ubiegłych 6 miesiącach wykryto 280 spisków przeciw sowieckim i stłumiono 114 rebeli aresztowano 287940 osób, a stracono 4305, 2

Każdy wielki przewrót polityczny, który wytwarza emigrantów i nędze bezwładni, ma swoją Koblencję. Rosyjska arystokracja i bogata burżuazja woli jednak Paryż, który znała już dawniej z wycieczek dla przyjemności

Kto chce dziś stracić pieniądze, znajduje jeszcze wciąż bardzo łatwą ku temu sposobność, a tem samem i roszanie, którym spadek rubla nie odjął bynajmniej ochoty do używania, rujnują się niejednokrotnie w karkołomny sposób. Opowiadają o uciekinierach rosyjskich, że wielu z nich przybywszy z węzłem klejnotów własnych lub danych do przechowania przez tych którzy jeszcze nie zdążyli uciec, wkrótce po zwiedzeniu Paryża znajduje się na bruku bez grosza.

Nie można tego jednakże uważać za regułę, natomiast należy dodać, nie wszyscy emigranci świecą takim przykładem lekkomyślności. Opowiadają więc np. o pewnej byłej

damie dworu, że spieniężywszy część swych klejnotów, kupiła jakiś folwarczek w okolicach Wersalu, gdzie pociesza się chowem bydła.

W pobliżu Pól Elizejskich w małym teatrzyku, można spotkać zebrana cała „śmietanka“ emigracji rosyjskiej. Można tam spotkać więc wielkie damy, prezentujące wspaniałe klejnoty, ocalone od pogromu bolszewickiego a jeszcze nie sprzedane, byłych dygnitarzy, którzy dobrą miną pokrywają trapiącą ich biedę i t.d.

Nawet aktorzy w teatrzyku są emigrantami, gdyż jest to trupa byłej „Letuczej Myszki“ z Moskwy. Rozproszeni na wszystkie cztery strony świata przez burzę rewolucyjną, artyści zebrali się wreszcie w Paryżu i tam dają przedstawienia, polegające na tańcach, śpiewach popularnych i klasycznych śpiewach krótkich dramatach, co jest nawet publiczność, nie rozumiejąca języka, chociaż celem odwdziaczenia się czasami śpiewają lub „puszczają“ jakiś dowcip po francusku. Zreszta za zwyczaj jeden z artystów wychodzi przed kurtynę i po francusku opowiada treść tego, co ma za chwile nastąpić na scenie.

„Gaz. Wicz.“

W tych dniach w Paryżu przed sądem przy siejących rozpoczął się proces przeciw 10 oskarżonych o porozumienie się z Leninem i bolszewikami w Moskwie. Oskarżenie zarzuca im dążenia do wywołania strajku generalnego celem doprowadzenia we Francji do rewolucji, której wynikiem byłoby obalenie obecnego rządu i utworzenie natomiast dyktatury proletariatu.

Socjalistyczna kultura.

W Radomiu, gdzie większość Rady Miejskiej stanowią członkowie P. P. S. z ramienia tejże partii prezydentem miasta jest niejaki dr. Franciszek Forys. Dnia 16 lutego przybył ów dr. Forys na wiec górnośląski do Skarżyska, aby przemawiać tam w sprawie plebiscytu. Przemówienie jego bardzo mało jednakże miało wspólnego ze sprawami plebiscytowymi, poświęcenie zaś było wyłącznie walce z t. zw. „burżazją i endecją“.

Styl tego przemówienia był niezrównany. Zaczęło się ono od słów: „Miał do was przyjechać tow. Szczawiński, ale nie mógł, więc zaplątałem portki i przyjechałem.“ Wkrótce potem nastąpiło zdanie: „Będziemy bić burżazję po mordzie, a ona niech nas całuje w nos“ Innych kwiatków — przemówia prezydenta Radomia nie podajemy, gdyż absolutnie nie nadają się do druku. Zawnaczamy, iż na wiecu były obecne kobiety.

Nie zajmowałibyśmy się dłużej przemówieniem p. Forysia, gdyby fakt ten był osobliwy. Jest to jednak typowy zupełnie przykład naszej „lewicowej“ kultury, przejawiającej się równie dobrze w przemówieniach i okrzykach postów socjalistycznych i na szpitalach „Robotnika“,

Gaz. Warsz.

Rozruchy w Irlandji.

DUBLIN. 1. 3. (PAT) Na ulicach m. Cork kilka osób cywilnych uzbrojonych zaatakowało bezbronną angielską żołnierzy przyczem 5 zabito a 11 raniono.

Z Czech

PRAGA. 2. 3. (PAT) Jak donoszą dzienniki, w Pradze grozi wybuch strajku generalnego robotników o ile nawiazane niedawno rokowania pomiędzy pracodawcami a robotnikami przemysłu metalurgicznego nie doprowadzą do skutku.

Zapotrzebowanie miedzi.

Wobec wielkiego braku u nas materiałów surowych, szczególnie miedzi. Ministerstwo Przemysłu i Handlu prowadzi rokowania z rządem angielskim o uzyskanie znacznych ilości miedzi zwykłej i elektrolitycznej, a także amoniaku cyny i teci. (2)

Rosja na „bruku paryskim“

Paryż stał się obecnie punktem, przyciągającym wszystkich wyędziczonych przez wojnę. Wszyscy przekładają Paryż ponad inne miejsce i prościej trudno zrozumieć, w jaki sposób znajdują mieszkania. Wygnańcy rosyjscy znajdują się tu wprawdzie w dużej liczbie, lecz głównym ich siedliskiem stała się Koblencja.

To miasto nadreńskie znanem już jest w historii anegdotycznej jako schronisko pod czas rewolucji francuskiej dla uciekinierów arystokratycznych, którzy tam oczekiwali w wielkiej nędzy, w jakiej się znajdowali, dni powrotu do ojczyzny i dawnej świetności. Tu stworzyła się specjalna umysłowość emigracyjna, polegająca na płytkiej rezygnacji filozoficznej i dochowaniu uraz.

G. Śląsk będzie nasz.

Echa cywilizacyjnej pracy Niemców

"Sprawozdawca" Echo de Paris podaje wyniki prac francuskiego urzędu który zajmuje się sprawą odzyskania dla Francji materiału zabranego z fabryk podczas wojny. Inżynierowie francuscy i belgijscy dokonali poszukiwania we wszystkich fabrykach niemieckich. Znalaziono z powrotem 350000 ton materiału co równa się 40000 maszyn, przeszło 200000 ton już zostało odesłanych do Francji. Większa część maszyn jest używana we Francji północnej. Z końcem roku 21 Francja odzyska z powrotem 75 proc. zrabowanego materiału. Inżynierowie francuscy znaleźli także większą ilość dzieł sztuki bibliotek i papierów wartościowych.

Ciążenia Niemiec.

Znany pisarz polityczny francuski p. Andre Cheradame ujmuje obecny plan polityczny niepoprawnych działaczy niemieckich w następujące pięć punktów:

1. Zachować w porównaniu z Francją korzyść i przewagę, wynikającą stąd, że Niemcy nie doznały zniszczeń przemysłu i kraju, a mia nowicie przez rozmowne, zreczne zwlekanie spłaty odszkodowań, w czem przyświeca im następująca słuszna zasada:

"Zwyciestwo nowoczesne wchodzi w życie naprawdę dopiero z chwilą zupełnego wyrównania r. ch. nku, wynikającego z wojny".

2. Korzystać z ogromnego obciążenia skarbu francuskiego, które podtrzymuje odmowę płacenia odszkodowań, podsuwać Francji nowe wydatki wątpliwej wartości (na przykład zasilenie pieniężne Austrii dla przeciwdziałania jej ciężarom ku Niemcom) celem doprowadzenia jej do bankructwa.

3. Obrząć Polskę, a za nią uzależnić od siebie inne państwa Europy Środkowej:

"Jest rzeczą jasną, że trwałe ukształtowanie się polityczne i rzeczywista niezależność gospodarstwa nowych państw (Polska 30 milionów, Rumunia 17 milionów, Czechosłowacja 14 milionów, Jugosławia 13 milionów, czyli razem 74 miliony europejczyków z natury rzeczy przeciwni niemieckich) nie przeszkodziłyby wprawdzie Niemcom w ich własnym życiu niezawłsem, lecz udaremniłyby wszelkie dążenia zaborcze. Stąd przeciwdziałanie Niemiec. W tej chwili działalność niemiecka skupiona jest przede wszystkim przeciw Polsce. Powożenie tej działalności byłoby kunsztwkiem

politycznego dżiu — dżitsu. W rzeczy samej po całkowitem lub choćby tylko gospodarczem ujarzmieniu Polski, ten sam los spadłby odrazu na Czechosłowację z powodu jej położenia geograficznego. Za tem poszłoby podporządkowanie sobie Jugosławii i Rumunii, a w Atenach już jest król Konstantyn. Od Morza Bałtyckiego do Morza Egejskiego byłaby Europa Środkowa pod wpływem Niemiec".

4. Ustalić wpływy w Rosji i wyciągać z niej surowce.

5. Dążyć wszędzie do wznowienia monarchii.

Taki plan przypisuje p. Cheradame, przede wszystkim wszechniemcom, których wpływ na całość polityki Niemiec uważa za pewny.

Zmierzch socjalizmu.

"Temps" omawia w artykule zatytułowanym "Miedzynarodówka" wynik wiedeńskiej konferencji socjalistycznej i widzi w niej zupełne nieporozumienie idei nowej miedzynarodówki. Dziełnik oświadcza, że socjalizm w ten sposób przedstawiany jak w Wiedniu oznacza również wielkie niebezpieczeństwo jak komunizm bolszewicki. U komunistów wie się że należy liczyć z brutalną próbą sił. Socjaliści w Wiedniu są w zamierzeniu uciec się do środków zamaskowanych aby zrealizować swoje ideały obiecia supremacji klasy robotniczej nad innymi klasami społecznymi. Są jednak również gotowi do zbrojnego buntu i rewolucji.

Lenin jako człowiek idei.

Berliński korespondent "Venkova" miał wywiad z pewną wybitną osobistością polityczną na temat kwestji czy prawdą jest że Lenin otrzymał swego czasu od niemieckiego rządu 50 milionów marek w celu wywołania rewolucji bolszewickiej w Rosji.

Owa osobistość potwierdziła te wiadomości i podała następujące informacje w tej sprawie: B. pośrednio przed wybuchem wojny niemiecki ambasador w Petersburgu określił Rosję jako kraj znajdujący się u progu rewolucji. Istotnie owego czasu groził wybuch strajku robotniczego w Petersburgu. Nadzieje niemieckie na rozszerzenie tego strajku i wybuch rewolucji spełzły na niczem. Gdy jednak po pierwszych rosyjskich klęskach do Niemiec dostało się kilka tysięcy rosyjskich jeńców Min. spraw Zagranicznych w Berlinie zorganizowało systematyczną polityczną propagandę idei bolszewickich. Wśród jeńców wo-

jennych rosyjskich na której czele stał prof. Brenner. Po wybuchu pierwszej rewolucji w Rosji niemiecki sztab generalny uznał, że nadeszła pora do działania i wysłał zorganizowane k. -dry bolszewickie z Leninem na czele do Petersburga. Korespondent "Venkova" rozmawiał również z posłem niemieckim socialisty, Ferensteinem, który znajduje się w posiadaniu dokumentów stwierdzających że Lenin istocie pobierał z banku Rzeszy olbrzymie sumy.

Rosyjska idylla.

W Petersburgu na skutek zamknięcia wielu fabryk i zmniejszenia racji chlebowych robotnicy warsztatów bałtyckich przerwali pracę i urządzili buraliwy wiec. Komisarza Sołowa, obecnego na wiecu wyrzucili robotnicy za drzwi. Robotnicy zakładów putiłowskich wymordowali cały fabryczny komitet komunistyczny. 10 pułk armii czerwonej zbuntował się za co został wysłany na front kaukaski.

W Moskwie przygotowuje się strajk. Na Syberii powstanie ludność wiejskiej szerzy się wszędzie. Trocki, który chciał się udać na Syberię dla sfumienia powstania był zmuszony powrócić z Ek. terynburga na Uralu z powodu przerwania komunikacji kolejowej z Syberią. O zaburzeniach donoszą również z Południowej Rosji. Znany przewodca kozacki Machno stoczył kilka pomysłowych bitew z bolszewikami.

94 fabryk zamknięto w Petersburgu wobec czego 26497 robotników pozostało bez pracy.

Polacy na Litwie.

W Wilnie na walnym zebraniu polaków ziemi kowieńskiej, referent Zółto wicz zaznaczył, że komitet kowieński stoi na stanowisku Wielkiej Litwy. Podkreślił wrogą postawę rządu litewskiego wobec Polaków, objawiająca się licznymi aresztowaniami tychże w Kownie, zsyłania na t. zw. litewska Syberię tj. do Krotyni, zamykaniem szkół polskich, planowem wywłaszczeniem rolników polskich, kolonizacją polskich majątków i t.d.

Komitet wzywa Polaków kowieńskich, aby zajęli wobec rządu kowieńskiego energiczną postawę. — Tylko bowiem ze zorganizowanym i silnym społeczeństwem polskim będzie się Litwini liczyć co doprowadzi do trwałego porozumienia. Referat oświadczył nadto, że przedłożono Lidze Narodów, oraz rządowi polskiemu memoriał, domagający się rozszerzenia plebiscytu na dolinę rzeki Niemni. W. zamieszkała przez zwartą większość polską.

Bezeczna mniszka.

Jednej nocy nagle obudziłem się z głębokiego snu. Pierwszą moją myślą było pewne zdziwienie, że się w ogóle zbudziłem, gdyż cały dzień byłem zajęty na rumowisku pojezuickiej kasarni i byłem wskutek tego ogromnie zmęczony. Obciąłem się na drugi bok i usiłowałem na nowo zasnąć. Wtem usłyszałem krzyk, który mi spłoszył do reszty sen z powiek. Był to okrzyk takiego przerażenia, że w tej samej chwili podniosłem się w pół na łóżku. Zrazu próbowałem się zorientować, skąd ten krzyk pochodzi. Jak to często w nocy bywa, nie wiedziałem w pierwszej chwili, gdzie są drzwi, a gdzie należało szukać okna. Wkońcu przypomniałem sobie, że z niewytłumaczonych mi przyczyn mogłem spać tylko w jednym położeniu, a mianowicie w kierunku z północy na południe i że wobec tego muszę mieć drzwi po prawej, okno zaś po lewej ręce. Na prawo, w łóżku obok mnie, spała spokojnym, dziecinnym snem, moja żona. Chwile wsluchiwałem się z nateżeniem w ciszę nocną, poczem położyłem się z powrotem w przekonaniu, że musiałem tylko śnić. Przedziwne silnym i dzikim musiał być ten senny zwiód, skoro ów okrzyk tak wyraźnie przenikał ma już na pół oknieta świadomość. Zasnąłem za ledwie po dwu godzinach. — Pilne zajęcia nie dozwalały mi przez cały ranek zaprzatać sobie głowy myślami, które z bezustanną natarczywością powracały do mego snu. Wypinając

się po ruinach burzonej kasarni pojezuickiej, musiałem kierować i doglądać robót demolacyjnych. Słońce paliło mnie bezlitośnie, walone mury spowijały mnie w chmury pyłu, wiskającego się do płuc. Punktualnie o godzinie jedenastej, jak co dnia, zjawił się u mnie doktor Holzbock, kierownik archiwum krajowego i informował się o postępie prac. Interesował się on niezmiernie burzeniem przestarzałego gmachu, który siegał w najstarszych swych częściach zamierzonych czasów założenia miasta. Ponieważ oddawał się specjalnie studjom nad historyczną przeszłością kraju, spodziewał się niejednego wyjaśnienia i odkrycia przy sekcjonowaniu tego szacownego, zgrzybiałego obiektu. Stałismy w wielkim podwórzu i przygladaliśmy się robotnikom, zrzuwającym pierwsze piętro środkowej części budynku.

"Jestem przekonany", mówił archiwariusz, "że skoro dojdziemy raz do fundamentów, znajdziemy niejedną szczególną, niejedną ciekawą rzecz. Na świadectwa przeszłości działa jakaś siła, dziwnie pokrewna fizycznej sile ciężenia, ściskając je w dół, w ziemię. Nie mogę wprost opisać panu, jak zajmują mnie i nęca takie stare budowle, gdy mają tak bogatą historię jak ta. Najpierw dom gildy kupieckiej, potem klasztor zakonnic potem warownia Jezuitów, a końcu kasarnia. Zbudowany na niestosunkowo wielkiej przestrzeni starego miasta, opierścione go podówczas wałami, zda się, był ten budynek oplukiwany falą wydarzeń toczącego się wokół życia, która trwała też na nim wylubiła ślady. Na podstawie tych uwarstwowień, tych złóż, których spierzenie kształtowała koleją czasu, możnaby wy-

dedukować geologie historii. Sadzę, że odkryjemy jeszcze dziwne rzeczy w tych murach, nie same tylko garnki ze stara moneta i zatynkowane freski, lecz także skamieniałe tragedie i odciski w wymownym kamieniu losy i przeżycia dawno pomarłych pokoleń".

Tak mówił fanatyczny archiwariusz, a naprzeciw nas kilofy grzły stare, mocne mury. Tam w górze, ponad nami, odkryto właśnie gotycki, sklepiony korwitarz. I mimowoli wyobraźnia moja zaczęła odtwarzać te długie szeregi to kupców, to mniszek, to jezuitów, którzy znaczną część życia pod szarwym, gnioścącym sklepieniem tego krużganku spędzili. I podczas gdy dr. Holzbock snuł dalej swoją rapsodię, powziąłem, nie mogąc się oprzeć ponętom romantyzmu, decyzyję, by ruiny te zwiedzić raz nocą. Chciałem poddać się uroczemu czarowi nocy spędzonej wśród ruin i porozmawiać przynajmniej z zamieszkującymi je duchami przeszłości.

Tej nocy, zupełnie jak poprzedniej, obudziłem się ze snu i chwile potem usłyszałem ten sam straszny krzyk. Byłem przygotowany na to, że go usłyszę i starałem się z całym nateżeniem stwierdzić skąd ten krzyk mnie dołatuje. Ale w decydującym momencie uchwyciła mnie taka niewytłumaczona trwoga, że nie stonie nie zdałem sobie sprawy dokładnie z tego, czy pochodzi on z ulicy, czy też rozległ się we wnętrzu naszego domu. Chwile potem zdawało mi się, że słyszę z ulicy tupot kroków szubko biegnących ludzi. Aż do rana leżałem w niespokojnym półśnie, w którym nieustannie zaprzatała mnie zagadka tego krzyku.

Jeśli Szan. Pani, czy Pan,

nie życzą sobie, aby sąsiad, lub sąsiadka niedyskretnie zaglądali do wnętrza ich mieszkania,

Niech udadzą się

do Polskiego Domu Handlowo-Agenturowego NAWROT 23.

po zakup

firanek. Tamże znajdują wielki wybór, nie tylko firanek, ale i materasów na sztory, portjery i inne zasłony.

— Stawianictwo odznaczonych bez przeglądu

a) Departament administracyjny Województwa Łódzkiego zawiadomił starostwo i Komisarza Rządu w Łodzi oraz prezydentów miast, wydziałów, iz wszyscy funkcjonariusze państwowi, komunalni, samorządowi, użyteczności publicznej, oraz pracownicy fabryk i zakładów przemysłowych, pracujących na obronę Państwa, którzy w swoim czasie na podstawie przedłożonych zaświadczeń przy zgłoszeniu się do komisji przeglądowo-lekarskiej otrzymali odroczenia stawianictwa bez przeglądu stawić się winni na wezwanie P.K.U., gdzie poddani będą przeglądowi. (11)

— Klauzula rekursowa w sprawach administracyjno — karnych.

a) Województwo Łódzkie poleciło starostom i komisarzowi Rządu m. Łodzi, ażeby przy podawaniu do wiadomości stron interesowanych decyzji wojewódzkich w sprawach administracyjno-karnych, umieszczali stale w klauzuli rekursowej uwagę, że przysługujący od decyzji Wojewódzkich rekurs do ministerjum winien być podany przez starostwo. W ten sposób zapobiega się wnoszeniu rekursów wprost do ministerstwa lub Województwa, jak to się często niewłaściwie praktykuje. (7)

— O regulację rzek w obrębie Województwa Łódzkiego.

a) Mając na względzie konieczne oszczędności, wywołane teraźniejszymi warunkami, Dyrekcja Okręgowa robót publicznych projektowaną w roku bieżącym regulację rzek w obrębie Województwa Łódzkiego ograniczyła na razie do decyzji ministerjum o regulowaniu rzeki Neru.

Odnośne sumy na studia i regulację rzeki Neru wniesione zostały do preliminarza budżetowego Dyrekcji Okręgowej rob. publ. na rok 1921. (7)

— Kanalizacje i wodociągi w Łodzi.

a) Dyrekcja Okręgowa robót publicznych Województwa Łódzkiego załatwiła w większej części pomyślnie sprawę projektowanej kanalizacji m. Łodzi tak, że sprawa ta, leżąca odłożeniem, obecnie posunęła się o wielki krok naprzód i tylko ze względu na niski stan waluty naszej na razie projekt nie może być zrealizowany.

W toku jest również sprawa rozpoczętych prac przez Dyrekcję państwową, dotyczących budowy projektowanych wodociągów w Łodzi. Sprawa ta połączona jest z projektem kanalizacji Łodzi. Dla sfinansowania obu projektów przewidziane są w zamierzeniach budżetowych Dyrekcji otrzymanie sumy. Dla tego też na razie nie są wykonane. (7)

— O gmachy należące do Instytucji rosyjskiej — b. banku Wołżsko-Kamskiego i Azowsko-Dońskiego.

a) Po wyjściu okupantów, Okręgowa Dyrekcja robót publicznych, stojąc na straży interesów państwowych, zajęła na użytek Instytucji państwowych gmachy b. banku Wołżsko-Kamskiego i Azowsko-Dońskiego, stanowiące własność instytucji rosyjskich. Z powodu wniesionej interpelacji przez przedstawicieli zręczonych banków do dyrekcji okręgowej, sprawa powyższa oparła się w ministerjum robót publicznych a następnie o Województwo Łódzkie i ciągnęła się przez szereg miesięcy.

Obecnie sprawa opróżnienia gmachów banku Wołżsko-Kamskiego i Azowsko-Dońskiego została ostatecznie zlikwidowana przez ministerjum robót publicznych. Oba gmachy będą w zarządzie przymusowego zarządcy nad majątkiem tych banków, b. dyrektora p. M. Zółtowskiego. Część ubikacji gmachu banku Wołżsko-Kamskiego zajęta została na biura Okręgowego inspektora wzajemnych ubezpieczeń od ognia. (7)

— Zamknięcie fabryk.

a) Z powodu nadprodukcji większość fabryk pomniejszych, zatrudniających od kilkunastu do tysiąca robotników została zamknięta, po dwutygodniowym wymówieniu pracy i wypłaceniu wynagrodzenia za czas przepracowany.

W ten sposób pozbawionych zostało na razie zajęcia kilka tysięcy robotników. (6)

O zbrodnię przeciw moralności.

(Napad w lesie. Groźba zabójstwa. Dopuszczenie się gwałtu na 15-letniej dziewczynie.)

a) Wczoraj pierwszy Wydział Karny Sądu Okręgowego w Łodzi w komplecie: sędziego Wikowskiego (przewodniczącego) oraz ławników Biedermana i Banasza, rozpoznawał sprawę 25-letniego Bronisława Piecyka, oskarżonego o gwałt, pod groźbą zabójstwa, 15-letniej Janiny Chokaszewskiej. Według aktu oskarżenia, w dniu 15 września 1920 r. o g. 10 i pół rano mieszkanka m. Łodzi piętnastoletnia Janina Chokaszewska przechodziła przez las Tużyński i zbierała grzyby. Tam napadł na nią włoścjanin wsi Połdebice gminy Górki, i dopuścił się gwałtu.

Na dochodzeniu policyjnym oskarżonej Bronisław Piecyk przyznał się, że rzeczywiście zgwałcił wyżej wymienioną Janinę Chokaszewską, lecz na śledztwie wstępnie zaprzeczył temu zupełnie. Świadkiem tego czynu była Józefa Golina.

Do sprawy wezwano 4 świadków, oraz biegłego dr. Tubjarza. Oskarżał podprokurator Moskwa, obronę wnosł z urzędu adwokat. Mozkowski. Oskarżony na sądzie nie przyznał się do winy. Po zbadaniu świadków, wysłuchaniu oskarżenia obrońcy oraz opinii eksperta, sąd udał się na naradę, poczem ogłosił wyrok mocą którego, uznając Bronisława Piecyka za winnego, skazał go na pozbawienie praw stanu i zamknięcie w więzieniu, zastępującem dom poprawy, na przeciąg 3 lat z zaliczeniem 6 miesięcy aresztu prewencyjnego. (2)

KRONIKA

— Inwestycje w gazowni miejskiej.

a) Dyrekcja gazowni miejskiej wystąpiła do Rady Nadzorczej z następującym wnioskiem w sprawie urządzeń inwestycyjnych, mających na celu zwiększenie produkcji i dochodów gazowni miejskiej.

a) zaprowadzenie centralnych generatorów z automatycznymi ruchomymi rusztami z jednoczesnym skasowaniem generatorów i palenisk rusztowych w poszczególnych piecach i zamiana rekuwacji na regenerację w celu zwiększenia wydajności gazowni węglowej.

b) ustawienie nowej baterji lub też generatora w celu zabezpieczenia ciągłości pracy wodnej gazowni.

c) wznowienie przeróbki surowej wody amonjalkalnej. Wobec tego, że przy dotychczasowym przestarzałym systemie amonjalkalnym możliwa jest przeróbka na jeden tylko produkt (steżony roztwór amonjaku), koniecznym jest wystawienie amonjalkalni nowego systemu, umożliwiającego przeróbkę surowej wody na siarczan amonu i steżony roztwór amonjaku. Budynek nowej amonjalkalni mieściłby się na placu przy ul. Wodnej.

d) budowa koła budynku amonjalkalni nowej dystalarni smoły, w którym prócz częściowej lub całkowitej przeróbki smoły, były również wyrabiane lekkie olejki otrzymywane z wylukiwania gazu węglowego, amonjalkalnia i dystalarnia zaopatrywane będą w parę z wspólnej kotłowni.

Rada Nadzorcza G. M. na posiedzeniu w dniu 18 lutego zaakceptowała w zasadzie wniosek powyższy, polecając dyrekcji opracowania kosztorysu projektowanych urządzeń inwestycyjnych.

— Pasek papierowy.

Wskutek interwencji Województwa, a na zlecenie władz sąlowych aresztowano Majera Tybera pod zarzutem uprawiania paska w branży papierowej.

— W sprawie zdemobilizowanych bezrobotnych żołnierzy.

a) W celu zapobieżenia niezadowoleni, przejawiającemu się wśród zdemobilizowanych żołnierzy, Województwo przestało do starostów i komisarza Rządu w Łodzi, wyjaśnienie ministerium spraw wojskowych następujące: Podstawę akcji przeciw demonstracjom zdemobilizowanych a bezrobotnych żołnierzy z punktu widzenia wojskowości stanowią odnośne artykuły ustawy jak również i rozkaz, na mocy których to zarządzeń winni być bezrobotni żołnierze zatrzymywani na czas do 3 miesięcy w Oddziałach zapasowych, w celu wyszukania im pracy przez referentów pośrednictwa pracy. (11)

— Mianowanie Inspektora Lustracyjnego.

a) Województwo Łódzkie zawiadomiło Starostów i Komisarza Rządu na m. Łódź, że ministerjum rolnictwa i dóbr państwowych zamianowało p. Lucjana Matuszewskiego, dotychczasowego naczelnika wydziału weterynaryjnego rządowej na Urząd Inspektora weterynaryjnego Lustracyjnego przy Departamencie weterynaryjnym ministerstwa. Województwo poleciło Starostom i komisarzowi Rządu m. Łodzi wydać zarządzenie podwładnym organom, aby dali p. Inspektorowi wszelką pomoc i współdziałanie w jego czynnościach lustracyjnych na terenie Starostwa i Komisarzatu. (11)

O rekwizycje wojskowe.

Główna komisja rekwizycyjna podaje do powszechnej wiadomości, że dnia 8 stycznia 21 roku rozpoczęła swą działalność. Zadaniem komisji jest rozpatrywanie i ostateczne rozstrzygnięcie zażaleń i sprzeciwów na orzeczenia okręgowych komisji rekwizycyjnych przy Dowództwach Okręgów Generalnych w sprawie świadczeń wojennych. 2

W sprawie ograniczenia ruchu kolejowego.

W kilku dziennikach pojawiła się notatka o rzekomym ograniczeniu ruchu osobowego na kolejach państwowych od północy z dnia 2 na 3 b. m. Ministerstwo Kolei stwierdza kategorycznie, że wiadomość ta jest bezpodstawną i zarządzenia takiego nie wydano. 2

Zjazd plebiscytowy.

Komitet Zjednoczenia Górnego Śląska z Rzpłt. Polską zwołuje na niedzielę 6 i poniedziałek 7 marca zjazd wszystkich Komitetów prowincjonalnych b. zaboru rosyjskiego. Celem zjazdu jest omówienie sprawy przewiezienia Górnoszlązaków uprawnionych do głosowania plebiscytowego i omówienie środków, jakie w ostatniej chwili podjąć musi społeczeństwo, aby przyjąć z pomocą rodakom naszym, walczącym o przynależność Górnego Śląska do Polski.

Każdy Komitet prowincjonalny (Komitety powiatowe i gminne) jest obowiązany przystać przynajmniej jednego delegata, zaopatrzonego w oficjalny mandat, i przesłać przez niego stan funduszy i wykaz Górnoszlązaków, zamieszkałych na terenie jego działania z dokładnym przedstawieniem ich stosunków rodzinnych i majątkowych.

Zjazd rozpocznie się 6. III. o godz. 10-ej w lokalu Komitetu Zjednoczenia Górnego Śląska z Rzpłt. Polską, Krakowskie-Przedmieście Nr. 60, I piętro. (6)

Nowa piekarnia.

a) Delegacja budowlana przy magistracie zatwierdziła plany i zezwoliła firmie „Jan Kuciński i S-ka”, na budowę piekarni, na posesji przy ul. Piwnej № 17. (6)

Licytacja koni.

W dn. 2 marca r. b. o godz. 10-ej rano w Okręgowym Szpitalu Koni Nr. 4 (ul. Jerzego № 10) odbędzie się licytacja wybrakowanych koni. (6)

Otruć karbolem.

a) Z pobudek zazdrości o swego męża, otruła się karbolem Wanda Krasieńska, w mieszkaniu przy ul. Wólczańskiej Nr. 112. (7)

Zajęcie w fabryce.

a) De wykończalni Zaleberga, przy ul. Pomorskiej 25 przeszło w d. 1 marca 30 robotników, w celu rozpedzenia pracujących. Robotnicy odmówili porzucenia pracy, wówczas agitatorzy pobili kilku robotników, a dowiedziawszy się,

że posłano po policję zbiegli. Zarządzone chodzenie policji dało ten skutek, że kilku z agitatorów aresztowano. (7)

Zbiorowe zacczadzenie.

a) W mieszkaniu Wąsowskich, przy ul. Janiny 7, skutkiem wczesnego zamknięcia pieca u egiła zacczadzeniu rodzina cała, mianowicie: 40 letnia Franciszka Wąsowska, synowie jej 14 letni Zygmunt i 12 letni Romuald. Wezwany lekarz stwierdził zgon najmłodszego Romualda, pozostałych w stanie groźnym przewieziono do szpitala Poznańskich. (7)

Kradzież w mieszkaniu.

Wykryto kradzież mieszkaniową na sumę 3, 100 mk. pol. u Małaszek Janiny, zam. przy ul. Radomskiej nr. 21. Sprawczynię kradzieży, Morawiankę Józefę aresztowano i przestano do więzienia przy ul. Miłsza.

Kradzież przędzy.

W dniu 28 ub. m. w czasie przenoszenia przez tragarza przędzy, należącej do Piotrkowskiego Jana zam. przy ul. Cegielnianej nr. 39, została takowa skradziona na sumę 36,000 mk. Dochodzenia w toku.

Podziękowanie.

Zarząd Towarzystwa Opieki nad Żołnierzem-Uzdrowieńcem składa wszystkim paniom i panom serdeczne Bóg zapłać za wzięcie czynnego udziału w urzędzeniu dnia 8 lutego r.b. maskarady na rzerz naszego Towarzystwa.

Jednocześnie podaje się do wiadomości, że czysty dochód wynosi mk. 336,172.20. (6)

Komunikat.

Zostało zebrane pomiędzy pracownikami Warstatów samochodowych Gen. Okr. Łódzkiego w Rokiciu pod Łodzią przez p. Maryję Jabłońską i Joannę Kałczównę 13,020 mk. na Plebiscyt Górno Śląski suma ta została złożona w naszym dzienniku. Za hojny dar składamy wszystkim pracownikom serdeczne podziękowanie. (1)

Teatr Polski.

Dzisiaj „Noc” dramat Z. Wojnarowskiego po cenach niższych. Widowisko bez suflera i bez ispicjenta jutro w piątek dnia 4 b. m. „Karykatury” Kisielewskiego po cenach niższych. Niebawem teatromani Łódzcy mieć będą wyjątkowo miłą sensację: oto we środę dnia 9 i we czwartek dnia 10 b. m. gościć będzie na scenie teatru miejskiego zespół artystów Teatru Polskiego w Warszawie, który z Paniami M Przybyłko-Potocką, Słubicką, oraz Paniami Leszczyńskim i St. Stanisławskim na czele odegra znakomitą najnowszą komedię de Fleursa i de Croisseta p. t. „Powrót”. Sztuka ta była gra na w Warszawie 65 wieczorów. z rzędu. Bilety od soboty sprzedaje kasa Teatru Miejskiego. (11)

Ku uwadze kobiet.

Szumia maszynki elektryczne, syczy gaz... kilka pań trwa nieruchomo przed zwierciadłami podając biernie swe głowy zabiegom fryzierskim. Szampanowanie, ondulowanie, fryzowanie... — Dla pani dobrodziejki oczywiście fryzura najmodniejsza — wysoka z kokiem?... To będzie kosztowało trochę drożej, ale... — Dziękuję. Proszę uczesać mnie tak jak zawsze.

— Ale klamerka konieczna?... Ot ta — nadzwyczaj gustowna... Trochę droższa wprawdzie, jednak sądzę... — Dziękuję nie trzeba klamry.

— Pani dobrodziejka powinna stanowczo przyjaśnić nieco włosy. Mamy doskonałe środki. Wypadnie to oczywiście nieco drożej, ale co za efekt... Jasne włosy przy czarnych brwiach oczach!...

— Dziękuję, ale zostanę brunetką. Brunetka wstaje, ustępując miejsca jasnej blondynce. Zaczyna się czesanie. — Jakby pani dobrodziejce było do twarzy w czarnych włosach... Niebieskie oczy biała cera i czarne włosy... Co za czarujący kontrast! Niema jak kontrasty!...

Blondynka patrzy wahająco w lustro: — Rzeczywiście?... Tylko wie pan, mój mąż... — Pan dobrodziej będzie z pewnością zachwycony... A więc... — Czy to bardzo drogo... — No my używamy środków pierwszorzędnych... Trochę to drożej kosztuje, wszakże pani dobrodziejka rozumie sama... — Te może innym razem — decyduje blondynka, rzuciwszy spojrzenie w głąb swej portmonetki.

— Jakżem szczęśliwa, że natura dała mi czarne oczy przy jasnych włosach — ożywa się inna z klientek czarnooka blondynka — nie potrzebuję poprawiać... Mistrz kunsztu fryzierskiego rzuca na nią szybkie, badawcze spojrzenie.

— O! pani dobrodziejko — przy czarnych oczach — tylko ciemne włosy!... Harmonia we wszystkim — niema jak harmonia! „Gaz. Krak.” 7

Migawki.

Świat cały już wszędzie na akord pracuje. „Na godziny” tylko u nas się próżnuje. Ida też pociągi puste za granicę. Wioza z powrotem żyto lub pszenice. Za to „waluty” wszystkim dostarczamy. Na centnary, wagony. O ile nie mamy Nasze drukarnie w ruch się puszcza gładko Z takiego „urodzaju”, płacz Ojczyzna Matko. Za to ludzi siła bez troski i trwogi Obiega nasze banki, czując „zapomogi”. Błogosławią więc strajki i inne wolności. Dumają jak burzujom polamać by kości. Sep.

Poszukiwany samodzielny rutynowany

BUCHALTER

Obeznanym z kierownictwem biurowości Handl.

Oferty z podaniem świadectw, referencji. i wynagrodzenia skierować pod adresem Wojsk. Stowarzyszenia Współdzielczego w Grudziądzu (D. O. Gen.)

Posada do objęcia natychmiast

647-2

Ważne dla kooperatyw i kups w!

Hurtowy skład towarów manufakturowych

sprzedaje po cenach fabrycznych: Płótna, płócienna poscielowa, Cajgi, Tyki, na ręczniki, fartuchy, etamina, zefiry, batysty i t. d.

J. Druker, Piotrkowska 45

Wojciech przez siebie.

660

ZAKŁAD KRAWIECKI

były krojczy pierwszorzędnych firm w ŁODZI i KIJOWIE u p. Olszarnowskiego, przyjmuje wszelkie obstalunki z własnego i powierzzonego materiału. Akuratne wykończenie podług ostatniej mody

Aleje Kościuszki 41 Jan Just

POTRZEBNY

Sprzedawca i sprzedawczyni

do męskiej i damskiej konfekcji i towarów łokciowych Zgłaszać się z referencjami i życiorysem między godz. 6—7 w firmie Emilii Szmehel Piotrkowska 98 róg Przejazd. 660r2

Potrzebne zaraz zdolne sklepowe do sklepa rzeźniczego.

Wiadomość: ul. Główna № 26. 661

Kupuję

biżuterję, brylanty złoto, srebro, platynę zegarki, płacę ceny najwyższe LUBKA SIENKIEWICZA 20 m, 16 part., ost. wejście. 586-2

Damskie i męskie towary

na ubrania, ko stjummy, suknie płaszcze, również bostony, etamina, batysty, muśliny, zefiry podszewka, bieliźniane i poscielowe towary

Najtaniej są do nabycia M. BRYL Piotrkowska w podw. 3 w 56

Buchalter

B. Janosta

z długoletnią praktyką, władający także niemieckim językiem, poszukuje posady Łaskawe zgłoszenia przyjm. w „Rozwoju” sub „Buchalter” 664

Kino

Kino

CORSO

2 ZIELONA 2

Dziś i dni następnych!

„CZARNE DOMINO” - 5 wielkich serjach

1-sza serja ameryk. wytwórni „TRANS-ATLANTIC”, składający się z 16 epizodów, 32 części i posiadający około 10,000 metrów.

Niesłychane sensacje, intrygująca od początku do końca akcja, zachwycająca gra amerykańskich artystów, znanych z innych obrazów powyższej fabryki jak „CZERWONY AS” wprawiają widza w zdumienie i zachwyt.

666

KINO TEATR

Piotrkowska róg Głównej

Dziś!

Głośny amerykański obraz — — — — — Pierwszy raz w Łodzi

„O Wolność i Godność”

Dramat w 5 aktach

Główne sceny.

- 1) Ojczyzna w potrzebie
- 2) Agitatorzy u Niemców
- 3) Tajemniczy aeroplan
- 4) Piekielna maszyna
- 5) Aresztowanie zbrodniarzy
- 6) Skaut bohaterem

Nad program: wesola farsa w 2 aktach

671-1

TEATR

TEATR

„BAGATELA”

CEGIELNIANA № 18 pod dyr. M. Tarłowskiego.

Dzisiaj premiera

Występy gościnne

Zofja Faliszewska

primabalerina op. lwowskiej.

R. Gierasziński

jako

Jeruchem Tangower

mistrz tańca i bontona

S. Michałowski

„Wielka Teodora”

recytacja J. Wima.

w części koncertowej udział całego zespołu oraz nowo zaangażowanymi

„Nareszcie sami” tragedramat 2-godzinnych małżonków nap. Wład. POLAK.

GUTTALIN

„ Najlepsza pasta do obuwia „ Fabryka Przetworów Chemicznych **M. SŁOMNICKI** Warszawa, Leszno 73, tel 174-34 i 234-34

Kto ma od 500.000 do 3 milion. mk. leżącej gotówki, a chciałby nią kórzystnie w krótkim terminie obrócić, bez ryzyka, niechaj złoży ofertę pod „**pewny interes**” „Rozwoju” 670-1

Fabryka wyrobów drzewnych „**XYLOS**” dawniej SZUBERT STARO-ZARZEWSKA 63 przyjmuje wszelkie roboty i obróbki drzewa dla warsztatów nieposiadających maszyn stolarskich po cenach przystępnych, większa ilość drzewa, fabryka przywozi i odwoz własnym kosztem. 634-3

Zaginęły papiery ślusarskie cze Z ładnika Stanisława Szmigieła kiego wyzwolonego w cehu miasta Wolborza Zwrócić Andrzej 54 10-1753-1

Zagubiono karte pobytu na 1- Z mię Gustaw Mane na Nr44347 10-1760-3

Isner Juliusz Aleksandrowska E 23 zagubił paszport niemiecki wydany w Łodzi 10-1756-3

Pelikan Karol Kilińskiego 76 P zagubił paszport polski wydany w Łodzi 10-1745-5

Milczarek Magdalena Leszno 11 zagubiła dowód osobisty wydany w Łodzi i legitymację chlebową na 2 osoby 10-1768-5

Kowalczyk Franciszek Krucza K 34 zagubił legitymację chlebową na 2 osoby 10-1744-1

Kowalska Zofja Krótka 14 Ba- K luty zagubiła paszport niemiecki wydany w Łodzi 10-1750-5

UCZEN wyższego kursu gry skrzypcowej udziela lekcji Adresy przyjmuje redakcja Rozwoju pod „Skrzypce”

Urządzenie sklepowe jest do sprzedania Władomość: 636 3 Przejazd 42-44.

Chrześcijański Skład towarów manufaktur wych wyrobów własnych i innych fabryk, sprzedaż hurtowa i detaliczna. Ceny fabryczne. Piotrkowska 118 m. 3, front i piętro. 65221

12 pierwszorzędnych skórek karakaulowych do sprzedania. Wólczańska 78, m. 3. 662

OGŁOSZENIE.

Zarząd Bud Kwater Rej. Łódzk. wzywa osoby i firmy do składania ofert na oczyszczenie dołów kloacznych i śmietników w koszarach i budynkach, zajętych przez wojsko. Reflektanci winni składać odnośne oferty w zapieczętowanych kopertach z dopisem na kopercie: „Oferta asenizacyjna”, do dnia 8 marca r. b. do kancelarii Zarządu Bud. Kwater. Rej. Łódzk. ul. Zachodnia № 67. W ofertach powinny być wymienione ceny od:

- osoby,
- beczki,
- skrzyni i
- wozu parokonnego śmieci.

635

Poszukiwany do interesu przemysłowego

rutynowany korespondent

władający polskim, niemieckim ewent. francuskim jęz. Oferty z podaniem dotychczasowej działalności i wymaganego wynagrodzenia do Redakcji „Rozwoju” pod B. S. Z.

665-1

Stowarzyszenie Spozycow „ROLA”

W niedzielę dn. 6-go marca r. b.

odbędzie się

OGOLNE ROCZNE ZEBRANIE CZŁONKOW

w lokalu Stow. Śpiewaczego im. „MONIUSZKI”

— przy ul. Ogrodowej 34. —

Początek zebrania o godz. 3-iej po południu.

O liczne i punktualne przybycie prosi

ZARZĄD.

UWAGA: Jeżeli w oznaczonym wyżej terminie nie zbiegnie się dostateczna ilość członków, zebranie odbędzie się w drugim terminie tegoż dnia o godz. 4-iej i będzie prawomocne bez względu na ilość obecnych.

Wejście na zebranie za okazaniem książeczki członkowsk.

Zarząd 2-go Łódzkiego

Rzemieślniczego Towarzystwa

Pożyczkowo-Oszczędnościowego

zawiadamia wszystkich członków, że

Ogólne Zebranie

odbędzie się 6 marca t. j. w niedzielę o godz. 4 pp. w lokalu własnym przy ul. Główniej 9, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego
- 2) Sprawozdanie Rady Zarząd i Komisji Rewizyjnej
- 3) sprawa połączenia T-wa naszego z Łódzkim T-wem „Pomoc”
- 4) wybory
- 5) wnioski

665

Brohne ogłoszenia:

Kupno i sprzedaż:

A.A.A.A Obrączki ślubne pierścionki, kolczyki, duży wybór różne fasony. Zegary, zegarki najtaniej kupię można Brzezińska 10 Jan Placzek przy sklepie zakład reperacyjny. 10-775-3

A.A.A. Kupuję futra, zakłady karakulowe, fokowe, garderobe, bieliznę, cywany, meble, maszyny do szycia, placę najlepiej. Wólczńska 43, Chrzastowicz. 7572-00

AA.A MEBLE sprzedaje Sienkiewicza 59 m. 26 of. II wejście II piętro. 00

AA Najtańsza wyprzedaż ciowych i chustek, na pościel, koszule, kałosony, fartuchy, spodniczki, bluski ubrania, dziecinne, podszewki, caji, szarówki, tyki i chustki metr od 160. Na ubrania męskie, uczniowskie, sportowe spodnie, białysty, etaminy lastengi, prześcieradła od 360 metr. Na palta damskie, męskie i dziecinne; czewiet-boston i pluszu w przkach, kortu szerokiego na suknie i kostjomy, melanie, alpa da od 490 met. Srebrnik Łódz Piotrkowska 34 miesz. 5 2 piętro frontowe schody. 8-1700-9

AA Kredens pomocnik stół 12 krzesel, tremo, otomane. Łózka z materacami szafy, zegar, lampy elektryczne sprzedam Piotrkowska 261-4 front 8-1655-6

A-A Sprzedaje szafy, łózka A-A stoly, krzesła, sypialnie stolowe gabinety oraz inne meble Przędziecki Piotrkowska 108 8-1624+6

A-A krzesła sprzedam tanio A-A byle zaraz Przejazd 24-1 8-1740-2

A Meble sypialnego, stołowego A szafy otomane, lustra, umywalnie, łóżecko dziecinne sprzedam Piotrkowska 223-3 8-1707-5

A Kupię meble używane dywanu zapłacę dobrze Przejazd 24 m. 1 8-2

Do sprzedania dom wurowany Dostem mieszkań ogród i drzewa owocowe przy Szosie Pabli Janickiej Cena 180 tysięcy wiadomość Juliusza 27 m. 8 8-1768-2

Kilka domów sprzedam ul. Aleja 1-go Maja 16 Woźniak 8-1765-5

Dom do sprzedania drewniany w dobrym stanie w dobrym punkcie, może być na interes sprzedam zpowoda wyjazdu oraz meble domowe. Wiadomość Karolewska nr. 16 m. 1 8-4767-2

Kupię domek z ogrodem w Łódzi lub plac Oferty „Rozwój” „Domek” c s p 8-1783-3

2 lub 4 morgi ziemi ogrodowej z zabudowaniem w mieście do sprzedania. Cena przystępna Wiadomość Szosa Brzezińska 24 w kawiarni 8-1749-3

Sprzedam psa dwumiesięczne go rasy Bernard. Wiadomość Aleje Kościuszki 37 m. 1 od 1-3 godz. 8-1755-2

Dom do sprzedania wiadomość Krucza 51 u gospodarza. 8-1739-1

Sklep spożywczy i warsztat szewski do sprzedania Lipo wa 65 sklep 8-1747-5

Maszynę szewską Singora sprzedam ul. 6-go Sierpnia 59 wiadomość u szewca 1743-2

Bufet i szafa sklepowa do sprzedania Benedykta 94 wiadomość w sklepie cz sob n 8-1742-3

Do sprzedania meble: 2 szafy 2 łózka dębowe i różne rzeczy, Zakątna 67 mieszkania 10-od godz. 5 do 7 8-1735-1

Dozprzedania urządzenie sklepowe Andrzeja nr 9 sklep bliwatny. 8-1752-2

Tremo w dobrym stanie tanio do sprzedania Chojny ul. Mickiewicza 24 m 5 1710-3

Jest do sprzedania pies rasy Doberman Senatorska 12 m 52 II p. 8-1715-2

Sprzedam sklep z powodu wyjazdu ul. Wólczńska № 226 8-1720 | 4

Bliżko Wólczńskiej dom do sprzedania i sklep z mieszkaniem wiadomość Radomska 3 W Kochanowski 1629-1

Sklep spożywczy sprzedam Konstantynowska 86 wiad. w kawiarni. 8-1724-2

Dam w śródmieściu 2,200,000 sprzedam wiad. Konstantynowska 86 w kawiarni 8-1725-3

Sprzedam maszynę do szycia St. Zarzevska 60 25 r. wt. cz. 8-1839-1

Dom do sprzedania zaraz z sklepem i z mieszkaniem wiadomość Brzezińska 79 u gospodarza n. w. cz. 8-1625-2

Tranzakcje kupna-sprzedazy domów majątków ziemskich maszyny i t p przeprowadza najsolidniej Dom Handlowy Taszycki Łódź, Piotrkowska 90 Rygoszcz Chrobrego 8 Schleinitzstr 8-1699-3

Fortepian i bilard sprzedam Nawrot 54 Dembowski sklep 8-1702-1

Chomonta (główni) są do sprzedania Zawadzka 58 m 5 Bałuty. 8-1712-1

Do sprzedania majątki ziemskie domy, wille, fabryki, interesy handlowe i pośreoniczy na czas letni w wynajmie wille, oraz pensjonatów najsolidniej Bimro „Fortuna” Łódź ul. Wólczńska 165 róg Karola. wt. cz. n. 8-1682-3

Maszyna do szycia mało używana do sprzedania Orla 23 m 21 pr. of. 9-1371-2

Motor naftowy 5 koni sprzedam z powodu zmiany interesu. C Lyczkowsk ul. Piotrkowska 188. 8-1689-2

Są dwa rowery do sprzedania sprawie nowe ul. Rzgowska nr. 63 m 9 u Romnaa 8-1703-1

Sklep komisowy Józefy Rutkowskiej Główna 47 kupuję sprzedaję jak również przyjmuję w komis, wszelką garderobe, bieliznę, biżuterję i t. p. przedmiot. 10-15.2-1

Różne

A.A.A.A Przyjmę kilkoro dzieci do kompletu freblowskiego i początków nauki Radwańska 55 m 11 od 9 do 1 9-1230-1

Akuszerka W Fronckiewicz A przyjmuje Kilińskiego 147 m 14 9-3

Akuszerka Pipkowska Piotrkowska 135 m 14 dla pań przyjętych pokoj 9-1323-3

Masazystka dyplomowana leczy artretyzm reumatyzm, bóle głowy, gimnastyka lecznicza dla niedorozwiniętych komplety gimnast. kl szwedzkiej Przyjmuję uczennice na masaż Kilińskiego 77 cz s w 1762-3

Małżeństwo bedzietne poszukuje posady woźnego portjera lub jakiegokolwiek innego zajęcia mogą złożyć kaucji 40,000 mk. Oierzy w Rozwoju sub „Małżeństwo” 9-1757-2

Kursy francuskiego konwersacji Zapisy na nowe komplety Kilińskiego 77 cz s n. wt 9-9411-7

MLEKO codziennie świeże nie fałszowane Gubernatorska 30 sklep 1761-1

Lekcji literatury powszechnej poszukuje od osoby młodej osoba młoda inteligentna Skwerowa 10 m 5 między 2-5 9-1734-1

Francuskiej konwersacji od roduwitej wykształconej francuski poszukuje osoba młoda inteligentna władająca dość dobrze tym językiem Wynagrodzenie ewentualnie produktami wiejskimi Sienkiewicza 31 m 5 dz 1-5 9-1755-1

Bpodowita francuska udziela lekcji języka francuskiego ul. Przejazd 46 oficyjna parter Kula gowska od 2-5 p. p. 1757-1

Potrzebna dziewczyna uczciwych rodziców do sprzątanaj Piotrkowska 113 m 15 od 12-4 p.p cz. n 9-1757-2

Młody człowiek z średnim wykształceniem poszukuje jakiegokolwiek posady. Oferty do Rozwoju sub W N 1746-2

Stasarz maszynista powróciwszy z Rosji przyjmie jakiegokolwiek posadę Łaskawe oferty w Rozwoju P R 9-1741-3

Potrzebni terminatorzy do zakładu tapicerskiego Zielona 10 n. cz. n. 9-1534-1

PROSTA DROGA. Największy wybór najtańsze źródło hurtowe i detalicznie manufaktura: płótna, tyki pościelowe, na obranie i spodnie, wełniane i kamgarne we, damskie welenki, szewioty, batysty, bielizna, pończochy i inna galanteria. Ubrania, palta męskie, damskie, dziecinne i obuwiu. Poleca chrześcijańska składnica towarowa pod firmą JARMARK ŁÓDZKI. Bronisław Jagoda Piotrkowska 44. co 2 dz. 10-1350-4

MEBLI. Największy wybór na wile sypialnie, jadalnie dębowej pojedyncze szafy, łózka, umywalnie, stoły, krzesła, biurka, otomany i kozetki. Poleca chrześcijańska składnica mebli pod firmą JARMARK ŁÓDZKI. Bronisław Jagoda. Piotrkowska 44. co 2 dz. 10-1340-4

Potrzebne zdolne krawcowe do szycia i uczennice ul. Radwańska 7 front 9-1519-2

Krawcowa damska przyjmuje szyje sukien (bluzek, kostjumów, damskich po cenach przystępnych, bo sama pracuje ul. Radwańska 7 front 1515-3

Chłopiec potrzebny do odlewania metali Sienkiewicza 56 9-1714-2

Laskę znalezionej w „Lumie” o debrac można Pańska 39 Wawrzyński. 9-1706-1

Potrzebne dziewczynki do wyroba pudełek Nowo-Cegielniana 48 m 12 9-1706-1

Poszukuję obowiązku w gospodarstwie rolnem Marjanna Banasiak Piotrkowska 126 cukiernia. 9-1718-2

Dla 1 pary koni z wozem lub rolwą poszukuję stałej roboty Radwańska 26 1720-2

Ogrodnik z dobrą rekomendacją znający wszystkie działy ogrodnictwa handlowego oraz pszczelnictwo i hodowlę tytoniu, przyjmie posadę od 15-go marca. Oferty w „Rozwoju” pod „Samodzielny” 9-1

Sty tysięcy mk. poszukuję, dam dobre warunki zabezpieczone na pierwszym № hipoteki kilkomorgowej posesji w Łodzi z ogłoszenia piśmiennego ul. Długa przy rogu 6-go Sierpnia w zakładz e krawieckim dla Poszukującego pożyczki 9-2

Pies zaginiony czarny podpalany rasy „Dobry man” Proszę od prowadzić za wynagrodzeniem Pi otrykowska 117 cukiernia Gromskiego. 9-1694-4

Przybił się pies rasy Dobry man odebraś można ul. Kałiska 128-29 9-1695-1

Pracownia sukien i okryć wady Główna 55 Wykonywa solidnie i elegancko Suknia 700 wełniana Kostjum płaszcz 1500 10-5

Zagubione dokumenty

Przestowski Antoni zagubił paszport polski wydany w gminie Gniejew 10-1750-2

Kubiak Stefan zagubił paszport rosyjski wyd. w gminie Sirzelce 10-1721-2

Zagubiono kwit lombardowy 299744. Proszę zwrócić za nagrodą zastrzeżenie zrobione Wólczńska 37 Trzebiński 10-1751-1

Miejłowicz Fejge zagubił paszport wydany w Łodzi Zaglęwnicka 15 10-1728-2

Brzustowski Chaim Jankel zagubił paszport wydany w Łodzi Ładiewnicka 4 10-1727-2

Kowalska Helena Milsza 30 zagubiła paszport niemiecki wydany w Łodzi. 10-1716-2

Olszyca Zygmunt zagubił paszport polski wydany w Łodzi i metryce 10-1717-2

Frenlib Dawid Hersz zagubił paszport niem wydany w Łodzi 10-1731-2

Sobczyński Andrzej Mickiewicza 4 zagubił karte bezterminowego urlopu wyd. w Białyństoku 10-1678-1

Frysztacki Zygmunt Gubernar Fiorska 40 zagubił paszport polski wydany w Łodzi 10-1645-1

SKRADZIONO kilka weksli blanco na sumę rb. 2000 wystawione przez małżonków Bronisława i Joanny Pladek na jednmrk. weksel jest żyro rb 300 p. Anny Sincderman weksle są nieuważone 10-637-1

Fonczak Feliks zagubił karte bezterminowego urlopu 10-1678-1

Jachowicz Franciszek Bednarska 5 zagubił tymczasowy dowód osobisty wydany w Łodzi

Sadowskiemu Andrzejowi skradziono paszport niemiecki wydany w Łodzi oraz karte powołania wydaną z P K U w Łodzi) Pańska 8 10-1751-3

Jancki Fryderyk zagubił karte powołania wydaną przez powiatową komendę w Łodzi dnia 4 II 21r 10-1748-3